

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA BIBLIOTEKA
PUBLICZNA W RZESZOWIE

RZESZOWIANIE

w walce o niepodległość **1918**

ZESTAWIENIE BIOGRAFICZNO-BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE

RZESZÓW 2018

Opracowanie

EWA LELEK

WiMBP w Rzeszowie

Konsultacja historyczna

RAFAŁ KOCOŁ

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie

Wydawca

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Rzeszowie

35-010 Rzeszów

ul. Sokoła 13

tel. 17 86 69 402 / fax 17 86 69 401

e-mail: wimbp@wimbp.rzeszow.pl

Nakład: 30 egzemplarzy

WSTĘP

Jedenastego listopada 2018 r. obchodzić będziemy 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Niewola na Rzeszowszczyźnie i na obszarze części byłej Galicji, trwała 146 lat. Obce panowanie musiało znosić pięć pokoleń Polaków. Każdemu z nich brak wolności nie był obojętny. Każde na różne sposoby starało się doprowadzić do poprawy sytuacji narodu polskiego, podejmując bądź to działalność spiskową, bądź powstańczą, ewentualnie dyplomatyczną lub koncentrując się na codziennej pracy na polu gospodarczym i kulturalnym.

W różnych miastach kraju zrzucanie pęt niewoli i przejmowanie przez Polaków władzy odbywało się w różnych dniach i jeszcze przed listopadem. Najwcześniej w Galicji, m.in. w Krakowie i Rzeszowie, później w miejscowościach pod okupacją pruską. Śląsk, wielkopolska i Galicja Wschodnia dłużej musiały poczekać na odzyskanie wolności. Trzeba było powstań śląskich, wielkopolskiego, walki o Lwów, by te ziemie przyłączyły się do nowo powstałego państwa polskiego. Odzyskanie niepodległości nie odbyło się w jednym dniu, lecz złożyły się na nie różnorodne fakty, wydarzenia, dni pełne nieraz zamętu i żywiołowych działań, jednakże to właśnie **jedenasty listopada** został uznany symbolicznie za datę odzyskania przez Polskę niepodległości.

W dniu tym, działająca z upoważnienia państw centralnych, tj. Niemiec i Austro-Węgier Rada Regencyjna, pod presją całego społeczeństwa i wszystkich sił politycznych, przekazała dowództwo nad formującym się Wojskiem Polskim Józefowi Piłsudskiemu, który dzień wcześniej powrócił do Warszawy z twierdzy magdeburskiej, gdzie był internowany. Dzień ten był dla Piłsudskiego bardzo pracowity. Już w nocy spotkał się z Radą Żołnierską (Soldatenrat) - przedstawicielami zrewolucjonizowanych oddziałów niemieckich okupujących Warszawę. Zapewnił im bezpieczny powrót do Niemiec, pod warunkiem oddania wojskowego sprzętu. W nocy z 11 na 12 listopada Polacy przejęli kontrolę nad stolicą.

Już pod koniec października rozpoczęła się akcja przejmowania władzy w galicyjskich miastach. Wkrótce, gdy przestały funkcjonować instytucje monarchii austro-węgierskiej, jej rozpad stał się faktem. Oddziały wierne cesarzowi Karolowi I zostały rozbite. W Rzeszowie symbole austriackiego panowania – orły cesarskie, zaczęto zrywać już 31 października, na wieść o takiej samej sytuacji w Krakowie. Akcja oswobodzenia Rzeszowa trwała dwa dni. 2 listopada burmistrz Roman Krogulski przyjął pierwszy raz przysięgę urzędników na wierność odrodzonemu Państwu Polskiemu.

Odzyskanie niepodległości to nie była jedna chwila, jedno symboliczne wydarzenie. Był to proces historyczny wspomagany walką Polaków na wielu frontach I wojny, wysiłkiem organizacyjnym, materialnym i zabiegami dyplomatycznymi. Legiony Polskie Józefa Piłsudskiego stanowiły bardzo istotny fragment całości walk o Niepodległość. Ich szeregi składały się w większości z młodych ludzi, którym przyświecał jeden cel – wolna Ojczyzna. Szacuje się, że z samego Rzeszowa w Legionach służyło od tysiąca do dwóch tysięcy osób, wśród których niemały procent stanowili Żydzi, gdyż w owym czasie społeczność żydowska stanowiła niemal połowę mieszkańców miasta. Rekrutowani w Rzeszowie legionieści wyjeżdżali z miasta w małych grupach i trafiali do różnych oddziałów, dzielili losy całej formacji.

Za ojców naszej niepodległości w 1918 r. uznajemy m.in. Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego. Niepodległość kojarzyć się może i powinna nie tylko z tymi wielkimi postaciami, ale także z wieloma osobami mniej znanymi lub zapomnianymi, które miały swój udział w historii walk o niepodległość, zajmując poczesne w niej miejsce.

Publikacja zawiera biogramy, wybranych spośród wielu, Rzeszowian oraz osób związanych z Rzeszowem, zasłużonych w walkach o wolność i zaangażowanych w działalność niepodległościową na tym terenie. Prezentowane noty biograficzne opracowano na podstawie literatury pochodzącej ze zbiorów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Rzeszowie, której spis zawarto w części Bibliografia (s.28).

Wstęp opracowano na podstawie:

1. Grygiel J., Jedenasty listopada 1918 roku. Nowiny (1989), nr 265, s.1.
2. Majka J., Rzeszów podczas I wojny światowej, Rzeszów 1998.
3. Majka J., Początki organizacji Wojska Polskiego w Rzeszowie (listopad – grudzień 1918) [w:] Z przeszłości Rzeszowa, Rzeszów 1995.
4. Ochenduszek T., Miejsca związane z walką o niepodległość w Rzeszowie i okolicy : Referat wygłoszony 9 XI 2012 r. podczas szkolnych obchodów Święta Niepodległości. [Dokument elektroniczny]. [Online]. [dostęp: 02.08.2018] Dostępny w WWW: <https://bit.ly/2OUO4y8>
5. Ochenduszek T., Dzieje Rzeszowa do 1918 roku. Kalendarium, Rzeszów 2006.
6. Zielecki A., Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918 [w:] Dzieje Rzeszowa. T. 2, red. F. Kiryk, Rzeszów 1998, s. 673-701.
7. Zielecki A., U progu niepodległości [w:] Dzieje Rzeszowa. T. 3, red. F. Kiryk, Rzeszów 2001, s. 9-24.

Spis biogramów:

1. Babka-Radyski Włodzimierz s. 4.
2. Boruta-Spiechowicz Mieczysław s. 4.
3. Brydak Edward Józef s. 5.
4. Daniec Józef Jan s. 6.
5. Elgas Stanisław s. 7.
6. Fleszar Albin s. 7.
7. Furgalski Tadeusz s. 9.
8. Iranek-Osmecki Kazimierz s. 9.
9. Jabłoński Stanisław s. 11.
10. Kaden-Bandrowski Juliusz s. 13.
11. Kotowicz Jan Stefan s. 14.
12. Krogulski Roman s.15.
13. Kublin Kazimierz s. 16.
14. Kublin Stanisław Leon s. 17.
15. Lis-Kula Leopold s. 17.
16. Münnich Tadeusz Aleksander s. 19.
17. Nieć Teofil s. 20.
18. Reich Stanisław Wiktor s. 21.
19. Stary Karol s. 21.
20. Szpunar Julian s. 22.
21. Waller Władysław s. 23.
22. Węglowski Florian s. 23.
23. Zając Józef s. 24.
24. Żuliński Antoni s. 25.
25. Żytkiewicz Stanisław Leon s. 26.

1. Babka-Radyski Włodzimierz (1892-1959), oficer Polskiej Organizacji Wojskowej i major Wojska Polskiego, nauczyciel.

Urodził się w Giedlarowej, student lwowskiej Szkoły Politechnicznej. W 1914 r. zmobilizowany do armii austriackiej. W 1916 dostał się do niewoli rosyjskiej, po powrocie do kraju rozpoczął działalność konspiracyjną. Desygnowany na komendanta okręgu Polskiej Organizacji Wojskowej w Rzeszowie. W 1918 r. dowodził akcją rozbijania garnizonu austriackiego, współuczestnicząc w przejęciu władzy w Rzeszowie. Po odzyskaniu niepodległości pełnił służbę w WP. W latach 20. ukończył Politechnikę Warszawską, następnie przez wiele lat pracował jako nauczyciel, w czasie okupacji podczas II wojny św. był nauczycielem w Nowogródku, Krakowie i Lwowie. Po wojnie osiadł w Szczecinie, gdzie uczył na Politechnice Szczecińskiej, zmarł w Szczecinie.

Majka J., *Babka-Radyski Włodzimierz*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 35.

2. Boruta-Spiechowicz Mieczysław (1894-1985) ps. „Kopa”, „Morawski”, oficer Legionów Polskich, generał brygady Wojska Polskiego.

Urodził się w Rzeszowie, po ukończeniu Gimnazjum Kreczmera w Warszawie, wyjechał na studia do Antwerpii, gdzie wstąpił do Związku Strzeleckiego. Od 1914 r. w Legionach Polskich, w II Korpusie Polskim w Rosji i w POW na Ukrainie. Uczestniczył w obronie Lwowa. Uczestnik kampanii ukraińskiej i wojny polsko-bolszewickiej. W czasie II wojny św. działał w konspiracji polskiej we Lwowie, za co został aresztowany i osadzony w więzieniu sowieckim. Po uwolnieniu dowódca 5. Dywizji Piechoty w ZSRR, następnie dowódca I Korpusu Polskiego w Wielkiej Brytanii. Po wojnie szef Departamentu Piechoty i Kawalerii MON. W latach 60. osiadł w Zakopanem, poświęcając się działalności wśród kombatanatów, obrońca Cmentarza Orląt we Lwowie. Zmarł w Zakopanem.

Bohaterowie i duma : 100-lecie Związku Strzeleckiego w Rzeszowie, pod red. Grzegorza Ostasza, Jacka Magdonia, Waldemara Parucha.- Rzeszów, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, 2014, s. 171-182.

Czyja to ulica? Mieczysław Boruta-Spiechowicz, oprac. MC, „Gazeta w Rzeszowie” 1999, nr 43, s.2, portr.

Czyja to ulica? Ul. gen. Boruty-Spiechowicza, „Super Nowości” 2004, nr 197, s.5, il.

Dzieszyński R., *Powroty generała Boruty*, „Profile” 1988, nr 9, s. 8-10, portr.

Grobelski Wojciech, *General brygady Ludwik Mieczysław Boruta-Spiechowicz (1894-1985)*, Warszawa, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2010. ISBN 9788323507932.

Kandydaci do człowieka wieku, oprac. ZBIG, „Nowiny” 1999, nr 235, s.16, portr.

Kosk H. P., *Generalicja polska : popularny słownik biograficzny. T. 2. M – Ź. Suplement*, Pruszków, Ajaks, 2001, s. 179-180.

Kryśka-Karski T., Żurakowski S., *Generalowie Polski niepodległej*, Warszawa, Editions Spotkania, 1991, s. 78.

Łoza S., *Czy wiesz kto to jest?*, Warszawa, Wydawnictwo Głównej Księgarni Wojskowej, 1938, s. 66-67.

Majka J., *Boruta-Spiechowicz Mieczysław*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 65.

Majka J., *Początki organizacji Wojska Polskiego w Rzeszowie (listopad – grudzień 1918 r.)*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 165-172.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6). ISBN 8390777657.

Matusz J. M., *Patron rzeszowskich górali*, „Nowiny” 1999, nr 74, s. 5, portr.

Mieczysław Boruta-Spiechowicz (1894-1985), „Super Nowości” 2003, nr 251, s.2, portr.

Mierzwiński Z., *Generalowie II Rzeczypospolitej*, Warszawa, Polonia, 1990, s. 53 – 58.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

3. Brydak Edward Józef (1901-1978) ps. „Andrzej”, „Korab”, „Stefan”, prawnik, działacz oświatowy, oficer Armii Krajowej.

Urodził się w Rzeszowie, uczeń I i II Gimnazjum oraz Szkoły Kupieckiej w Rzeszowie. W 1918 r. wstąpił jako ochotnik do 1.pp Ziemi Rzeszowskiej, brał udział w odsieczy Lwowa. Od 1919 r. służył w I Dywizji Legionów, brał udział w zajęciu Wilna, następnie walczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Po eksternistycznej maturze w II Gimnazjum w Przemyślu, studiował prawo na UJ, następnie działacz Towarzystwa Szkoły Ludowej w Rzeszowie, nauczyciel

w Liceum Handlowym w Rzeszowie, prezes Akademickiego Koła Rzeszowiaków, współorganizator Koła Młodzieży Wiejskiej przy Stronnictwie Ludowym w Staromieściu, współzałożyciel wielu wiejskich niedzielnych uniwersytetów na terenie środkowej Małopolski. Podczas II wojny światowej związany z ruchem konspiracyjnym, w czasie okupacji niemieckiej sędzia Sądu Grodzkiego w Rzeszowie. Po wojnie pracował w szkolnictwie w Rzeszowie, działacz PTTK. Zmarł w Rzeszowie.

Kanik J., *Nasza galeria zasłużonych. Cz. 1*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 2007, s. 10.

Małopolski słownik biograficzny uczestników działań niepodległościowych 1939-1956. T. 2, red. Teodor Gąsiorowski [i in.], Kraków, Tow. Sympatyków Historii, 1997, s. 28-31.

O patronach rzeszowskich ulic, red. Małgorzata Jarosińska ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1994, s. 13.

Pomes K., *Brydak Edward Józef (1901-1978), prawnik, działacz oświatowy W: Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski Południowo-Wschodniej*, red. Andrzej Meissner, Kazimierz Szmyd, Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2011, s. 57-58.

Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski Południowo-Wschodniej, red. Andrzej Meissner, Kazimierz Szmyd, Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2011, s. 57.

Wójcik Z. K., *Brydak Edward, W: Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 66., il., portr.

4. Daniec Józef Jan dr (1880-1958), doktor praw, oficer Legionów Polskich, generał brygady Wojska Polskiego.

Urodził się w Bochni. W 1910 r. ukończył Wydział Prawa UJ i jako aplikant rozpoczął pracę w kancelarii adwokackiej w Rzeszowie. Działając w rzeszowskim Związku Strzeleckim ukończył kurs oficerski. Od 1914 służył w Legionach Polskich, najpierw w piechocie (II Brygada), następnie jako sędzia wojskowy w Komendzie Legionów. W 1918 . organizował w Warszawie sądownictwo cywilne. Od 1919 r. pełnił różne funkcje w korpusie oficerów sądownictwo Wojska Polskiego, od 1936 w stanie spoczynku. Po kampanii wrześniowej 1939 r. internowany na Węgrzech, w 1945 r. osiedlił się we Francji, gdzie zmarł i został pochowany.

Daniec Józef Jan (1880-1958), W: *Słownik biograficzny oficerów Legionów Polskich*, W. K. Cygan, T. 1, Warszawa, Gryf, 1992, s. 22-23.

Kryska-Karski T., Żurakowski S., *Generalowie Polski niepodległej*, Warszawa, Editions Spotkania, 1991, s. 85.

Majka J., *Daniec Józef Jan*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 105.

5. Elgas Stanisław (1876-1973), oficer Legionów Polskich, pułkownik Wojska Polskiego.

Oficer austriacki ożeniony w Rzeszowie z Januszoną, córką znanego fotografa Edwarda Janusza. W 1918 r. włączył się czynnie w akcję oswobodzenia Rzeszowa. Był dowódcą w stopniu majora 17 Pułku Piechoty Ziemi Rzeszowskiej i organizatorem pierwszych struktur Wojska Polskiego. W Wojsku Polskim pełnił służbę w Przemyśle, we Lwowie, w Naczelnym Dowództwie Wojska Polskiego w Warszawie i Polskiej Wojskowej Komisji Likwidacyjnej w Wiedniu. Organizator pomocy dla powstańców śląskich, komendant PKU w Przemyśle i obrońca Przemyśla w 1939 r. Do 1963 r. mieszkał w Rzeszowie. Zmarł w Krakowie.

Majka J., *Elgas Stanisław*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 142., il., portr.

Majka J., *Oswobodzenie Rzeszowa w 1918 r.*, W: *Z przeszłości Rzeszowa (II)*, red. Jerzy Majka ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1997, s. 71.

Majka J., *Początki organizacji Wojska Polskiego w Rzeszowie (listopad – grudzień 1918 r.)*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 165-172.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

6. Fleszar Albin (1888-1916) ps. "Satyr", geolog, major Legionów Polskich.

Urodził się w Kąkolówce k. Błazowej, pow. Rzeszów. Uczeń Gimnazjum w Rzeszowie i Przemyśle, student geologii i geografii na Uniwersytecie Lwowskim, współpracownik prof. Eugeniusza Romera, autor licznych publikacji geologicznych. Równoległe z pracą naukową aktywnie działał w ruchu niepodległościowym. Należał do Związku Walki Czynnej i Związku Strzeleckiego, założyciel wielu oddziałów ZS w rejonie Rzeszowa. Komendant

Szkoły Oficerskiej ZS okręgu lwowskiego, od 1914 r. organizator Legionów. Dowódca VI batalionu (I Brygada), w którym służyło wielu legionistów z Rzeszowa i okolic. Brał udział w bitwach pod Krzywopłotami i Łowczówkiem, dowódca Legionów w walkach pod Kostiuchnówką. Po dymisji Józefa Piłsudskiego popełnił samobójstwo w szpitalu wojskowym w Słonimie. Pochowany w Warszawie.

"Kamienie na szaniec..." : *Żołnierze Niepodległości 1794-1918/1920 : wydawnictwo towarzyszące wystawie na 90. rocznicę odzyskania niepodległości*, wybór tekstów i ilustracji Kunert Andrzej Krzysztof, Walkowski Zygmunt, Stolarski Rafał E., Warszawa, Studio Historia z Ograniczoną Odpowiedzialnością, 2008, s. 164-169.

Felicjan Sławoj-Składkowski, *Moja służba w brygadzie : pamiętnik polowy*, Wyd. 2, Warszawa, Bellona, 1990. ISBN 8311078378.

Fleszar Albin Jan (1888-1916) "Satyr", W: *Słownik biograficzny oficerów Legionów Polskich*, W. K. Cygan, T. 1, Warszawa, Gryf, 1992, s. 27-28., il., portr.

Majka J., *Fleszar Albin*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 152-153.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 7., il.

Romer E., *Fleszar Albin Jan (1888-1916)* W: *Polski słownik biograficzny*, T. 7., Firlej Jan - Girdwoyń Kazimierz, Polska Akademia Nauk. Instytut Historii; [red.] Władysław Konopczyński [i in.], Kraków, Polska Akademia Umiejętności, 1948-1958 s. 36-37.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 40.

Szymczyk W., *Ku Niepodległej : (Rzeszów 1914-1918)*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 1988, s. 12-23.

Szymczyk W., *Ku Niepodległej : (Rzeszów 1914-1918)*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 1988, s. 18.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta : KAW, 1998, s.673-701.

Zielecki A., *Ruch niepodległościowy w Rzeszowie i regionie w latach 1908-1918*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 147-164.

7. Furgalski Tadeusz (1890-1916) ps. „Wyrwa”, oficer Związku Strzeleckiego i major Legionów Polskich.

Urodził się w Rzeszowie Ukończył I Gimnazjum w Rzeszowie i studia geologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Członek Związku Walki Czynnej, organizator Związku Strzeleckiego. W 1914 r. wstąpił do Legionów Józefa Piłsudskiego. Objął dowództwo IV batalionu I brygady. Brał udział w bitwach pod Krzywopłotami, Konarami, Bugiem, Stochodem i Styrem. Komendant Batalionu Uzupełniającego Nr I Polskich Legionów i dowódca I batalionu 1 pułku piechoty oraz II batalionu w 5 pułku piechoty w składzie I Brygady. Po przerwaniu przez Rosjan linii frontu, zginął w czasie odwrotu, zastrzelony przez patrol rosyjski. Pochowany został przez Rosjan. Miejsce jego spoczynku jest nieznane.

Majka J., *Furgalski Tadeusz*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 161.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressoivienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 6., il.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

Szymczyk W., *Ku Niepodległej : (Rzeszów 1914-1918)*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 1988, s. 12-23.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta : KAW, 1998, s.673-701.

Zielecki A., *Ruch niepodległościowy w Rzeszowie i regionie w latach 1908-1918*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 147-164.

8. Iranek-Osmecki Kazimierz (1897-1984) ps. „Makary”, „Antoni”, „Heller”, „Antoni Heller”, „Jarecki”, „Pstrąg”, żołnierz Legionów Polskich, pułkownik dyplomowany Wojska Polskiego, szef Oddziału II Komendy Głównej Armii Krajowej, „cichociemny”.

Urodził się w Pstrągowej, pow. Rzeszów. Absolwent rzeszowskiej szkoły powszechnej i uczeń II Gimnazjum w Rzeszowie. Należał do Związku Strzeleckiego w Rzeszowie, od 1916 r. za sprawą przyjaciela Leopolda Lisa-Kuli służył w Legionach Polskich. Działacz konspiracyjny w Polskiej Organizacji Wojskowej zawiązanej w Rzeszowie. W kampanii wrześniowej pełnił funkcję

oficera do zleceń naczelnego kwatermistrza, a następnie szefa ekspozytury wywiadowczej w Bukareszcie. Brał udział w Powstaniu Warszawskim oraz w rozmowach kapitulacyjnych 2 października 1944 r. z dowództwem niemieckim. Po II wojnie światowej był jednym z założycieli Studium Polski Podziemnej i członkiem komitetu redakcyjnego wielotomowego dzieła „Armia Krajowa w dokumentach”. Zmarł w Londynie.

Alot S. i in., *Wyszli stąd*, „Solidarność Rzeszowska”. Jednodniówka 1989 lipiec, s. 8-10.

Bohaterowie i duma : 100-lecie Związku Strzeleckiego w Rzeszowie, pod red. Grzegorza Ostasza, Jacka Magdonia, Waldemara Parucha, Rzeszów, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, 2014, s. 117 – 143.

Bytnar G., Terlecki R., *Kazimierz Iranek-Osmecki 1897-1984*, „Tygodnik Powszechny” 1984, nr 26, s. 5.

Ciechanowski J. M., *Na tropach tragedii : Powstanie Warszawskie 1944 : wybór dokumentów wraz z komentarzem*, Warszawa, BGW, 1992, s. 389.

Czyja to ulica? Kazimierz Iranek-Osmecki, „Gazeta w Rzeszowie” 1999, nr 55, s. 2.

Iranek-Osmecki K., *Emisariusz Antoni*, Paris, Editions Spotkania, cop. 1985, ISBN 2869140029.

Iranek-Osmecki K., *Powołanie i przeznaczenie : wspomnienia oficera Komendy Głównej AK 1940-1944*, Warszawa, PIW, 1998, s. 574.

Jakubowicz M., *Cichy bohater*, „Nowiny” 2004, nr 107, s. 11, portr.

Kazimierz Iranek-Osmecki. Rocznice, oprac. b, „Super Nowości” 2004, nr 100, s. 8; nr 255, s. 8.

Kazimierz Iranek-Osmecki. Rocznice, oprac. b, „Super Nowości” 2004, nr 255, s. 8.

Majka J., Ostasz G., *Pułkownik Kazimierz Iranek-Osmecki : emisariusz, cichociemny, oficer Komendy Głównej AK*, Rzeszów, Libra, 2007. ISBN 9788389183255.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressoivienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 35.

Ostasz G., *Emisariusz „Antoni”*, „A-Z” 1992, nr 11, s.4, portr.

Ostasz G., *Iranek-Osmecki Kazimierz Wincenty*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 238., il., portr.

Ozga R., *Pułkownik Kazimierz Iranek-Osmecki i jego służba ojczyźnie*, „Resovia Sacra” 2002/2003, nr 9/10, s. 169-193.

Pomnik dla pułkownika, oprac. DELL, „Dziennik Polski” 1998, nr 207, s. 20, il.

Szymczyk W., *Ku Niepodległej : (Rzeszów 1914-1918)*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 1988, s. 23.

Tochman K. A., *Słownik biograficzny cichociemnych*, Wyd. 3 uzup., T. 1, Zamość, Zakład Poligraficzny Krystyna Górską, 2008, s. 73 – 78.

Z patronem w tle, oprac. JS, „Super Nowości” 1998, nr 184, s.18, il.

Zielecki A., *Ruch niepodległościowy w Rzeszowie i regionie w latach 1908-1918*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarońska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 147-164.

9. Jabłoński Stanisław dr (1853-1922), lekarz, wieloletni burmistrz Rzeszowa, delegat Polskiej Komisji Likwidacyjnej.

Urodził się w Hermanowej, pow. Rzeszów. Uczeń gimnazjum w Rzeszowie, student medycyny na UJ w Krakowie, gdzie uzyskał tytuł doktora medycyny. Przez wiele lat pełnił funkcję lekarza sądowego i dyrektora Szpitala Powszechnego w Rzeszowie. Członek Rady Miejskiej, asesor Magistratu i wieloletni burmistrz miasta Rzeszowa w latach przełomowych, w okresie rozwoju miasta. Był także posłem na Sejm Krajowy i dyrektorem Kasy Oszczędności w Rzeszowie. W czasie I wojny światowej pełnił obowiązki kierownika komisarycznego zarządu miasta. Był działaczem Organizacji Obrony Narodowej i delegatem Polskiej Komisji Likwidacyjnej, uczestnicząc w formalnym zakończeniu rządów austriackich w Rzeszowie w 1918 r. Po wojnie był członkiem Sodalicji Mariańskiej, poświęcił się rodzinie. Zmarł w Rzeszowie.

Bieda T., *Władze miejskie i gospodarka finansowa*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 323-335.

Darłakowa S., *Prasa miejscowa i czasopiśmiennictwo*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 437-466.

Dzieje Rzeszowa, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s.267-691.

Gacek J., *Jabłoński Stanisław*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 241., il., portr.

Hennig W., *Rzeszowski alfabet miejsc często już zapomnianych i osób z nimi związanych*, [oprac. red. Władysław Wójtowicz, Jerzy J. Fąfara, rys. Władysław Hennig], Rzeszów, Podkarpacki Instytut Książki i Marketingu, 2012, s. 272.

Kamiński J., Grzegorzczak L., *Zdrowie mieszkańców i jego ochrona w XIX wieku*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 615-651.

Majka J., *Oswobodzenie Rzeszowa w 1918 r.*, W: *Z przeszłości Rzeszowa (II)*, red. Jerzy Majka ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1997, s. 68-73.

Majka J., *Początki organizacji Wojska Polskiego w Rzeszowie (listopad – grudzień 1918 r.)*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 165-172.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 23, il.

Malczewski J., *Rozbudowa miasta*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 267.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 33, 38-42.

Stanisław Jabłoński (1853-1922), oprac. M.M.J., W: *O patronach rzeszowskich ulic*, red. Małgorzata Jarosińska ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1994, s. 41-42, il., portr.

Świeboda J., *Oświata i szkolnictwo*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 353-400.

Świeboda J., *Stosunki wyznaniowe*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 531-612.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 673-701.

Zielecki A., *Życie polityczne i ruch niepodległościowy w przededniu I wojny światowej*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 653-671.

10. Kaden-Bandrowski Juliusz (1885-1944) prozaik i publicysta, działacz społeczny, oficer Legionów Polskich i kapitan Wojska Polskiego.

Urodził się w Rzeszowie, gdzie spędził najwcześniejszy okres swego dzieciństwa. Gimnazjum ukończył w Krakowie. Po powrocie ze studiów w Lipsku i Brukseli zafascynowany Piłsudskim, wstąpił w 1914 r. do Legionów Polskich. Był adiutantem Komendanta i kronikarzem I Brygady. Po I wojnie kierował Biurem Prasowym Naczelnego Dowództwa i był redaktorem pisma „Żołnierz Polski”. W wojnie 1920 r. uczestniczył jako korespondent. Po wojnie osiadł w Warszawie, uczestnicząc w życiu literackim kraju. Był współtwórcą legendy Piłsudskiego i jego Legionów, literackim dokumentalistą ich zmagania. W czasie II wojny światowej przebywał w kraju i był prześladowany przez hitlerowców. Zginął w powstaniu warszawskim.

Andres Z., *Kaden-Bandrowski Juliusz*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 258.

Bandrowski-Kaden Juliusz (1885-1944), W: *Słownik biograficzny oficerów Legionów Polskich*, W. K. Cygan, T. 2, Warszawa, Gryf, 1998, s. 9-11.

Czarnota M., *Legionista, pisarz, powstaniec warszawski. Juliusz Kaden-Bandrowski 1885-1944*, „Dzień Rzeszowa” 2005, nr 82, s. 4.

Czarnota M., *Patroni przyszlých rzeszowskich ulic*, Rzeszów, Urząd Miasta, RS DRUK, 2006, s. 22-23.

Hutnikiewicz A., *Kaden-Bandrowski Juliusz*, W: *Literatura polska : przewodnik encyklopedyczny*, T. 1, A – M, [kom. red. (przewodn.) Julian Krzyżanowski, od 1976 Czesław Hernas, (członkowie) Artur Hutnikiewicz i in.], Warszawa, PWN, 1984., s. 406-407.

Kaden-Bandrowski Juliusz Kazimierz, W: *Czy wiesz kto to jest?*, pod og. red. Stanisława Łoży, Warszawa, Główna Księgarnia Wojskowa, 1938, s. 312.

Sprusiński M., *Juliusz Kaden-Bandrowski : życie i twórczość*, Kraków, Wydaw. Literackie, 1971. PB 1971/9239.

Sprusiński M., *Kaden-Bandrowski Juliusz*, W: *Polski słownik biograficzny*, T. 11, Jarosław - Kapliński Seweryn, Polska Akademia Nauk. Instytut Historii, [przewodn. kom. red. Bogusław Leśnodorski], Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, 1964-1965, s. 401-404.

Żbikowska L., *Powrót Kadena*, „Widnokrąg” 1972, nr 7, s. 5.

11. Kotowicz Jan Stefan (1890-1963) ps. „Twardy”, oficer Legionów Polskich, pułkownik Wojska Polskiego, ostatni d-ca 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej.

Urodził się, uczył i zmarł w Rzeszowie, absolwent I Gimnazjum w Rzeszowie. Od 1912 r. członek Związku Strzeleckiego w Rzeszowie. Od 1914 r. wstąpił do Legionów, następnie do Polskiej Organizacji Wojskowej (POW). Brał udział w walkach pod Laskami, Brzechowem, Krzywopłotami. Wcielony do armii austriackiej. W listopadzie 1918 r. współorganizował Pułk Ziemi Rzeszowskiej. W latach 1918-1919 brał udział w walkach o Lwów, następnie w wojnie polsko-bolszewickiej. Po wojnie pełnił służbę w pułkach piechoty w Rzeszowie, Lidzie i Brodnicy, objął dowództwo 67. Pułku piechoty w stopniu podpułkownika. Zasłużony dla rozwoju sportu wojskowego, zwłaszcza strzelectwa i narciarstwa. Jako pułkownik w kampanii wrześniowej dowodził 3. Brygadą Strzelców Górskich. W czasie II wojny światowej działał w podziemiu jako inspektor Komendy Głównej AK. Od 1944 r. ostatni dowódca 27. Dywizji Piechoty Wołyńskiej AK. Odmówił wstąpienia do Ludowego Wojska Polskiego, aresztowany i skazany na 10 lat więzienia, uwolniony przed czasem na podstawie amnestii. Zmarł w Rzeszowie.

Grygiel J., *Jedenasty listopada 1918 roku*, „Nowiny” 1989, nr 265, s.3.

Jaśkiewicz B., *Kotowicz Jan Stefan*, W: *Polski słownik biograficzny*. T. 14, Kopernicki Izidor - Kozłowska Maria, Polska Akademia Nauk. Instytut Historii, [przewodn. kom. red. Bogusław Leśnodorski], Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydaw. PAN, 1969, s. 483-484.

Majka J., *Początki organizacji Wojska Polskiego w Rzeszowie (listopad – grudzień 1918 r.)*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 165-172.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 5.

Ostasz G., *Kotowicz Jan Stefan*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Miel, 2011, s. 321., il., portr.

Pamięci płk. „Twardego”, oprac. JS, „Dziennik Polski” 2001, nr 229, dod. Dz. Pol. Podkarp., s. II.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

Szymczyk W., *Ku Niepodległej : (Rzeszów 1914-1918)*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 1988, s. 23.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s.673-701.

Zielecki A., *Ruch niepodległościowy w Rzeszowie i regionie w latach 1908-1918*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 147-164.

12. Krogulski Roman dr (1868-1936), adwokat, działacz społeczny i polityczny, wieloletni burmistrz i prezydent Rzeszowa.

Urodził się w Rzeszowie, gdzie ukończył I Gimnazjum. Studiował prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, gdzie uzyskał tytuł doktora praw. Otworzył praktykę adwokacką w Rzeszowie. W latach 1906–1919 był prezesem Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Rzeszowie. Przed I wojną światową poseł do Sejmu Krajowego i Rady Państwa. Członek Naczelnego Komitetu Narodowego i przewodniczący Komitetu Pomocy dla Legionistów. Aktywnie uczestniczył w likwidowaniu w Rzeszowie rządów austriackich, organizując polską administrację w mieście. Jako starosta Rzeszowa, wyznaczony przez Polską Komisję Likwidacyjną organizował w mieście polską administrację, także jeden z organizatorów oddziałów wojskowych w Rzeszowie. Honorowy Obywatel Rzeszowa.

Bieda T., *Władze miejskie i gospodarka finansowa*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 323-335.

Darłakowa S., *Prasa miejscowa i czasopiśmiennictwo*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 437-466.

Gacek J., *Krogulski Roman*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 329, il., portr.

Hennig W., *Rzeszowski alfabet miejsc często już zapomnianych i osób z nimi związanych*, Rzeszów, Podkarpacki Instytut Książki i Marketingu, 2012, s. 176.

Kamiński J., Grzegorzczak L., *Zdrowie mieszkańców i jego ochrona w XIX wieku*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 615-651.

Majka J., *Początki organizacji Wojska Polskiego w Rzeszowie (listopad – grudzień 1918 r.)*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 165-172.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6)., s. 13, il.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

Szetela-Zauchowa T., *Muzeum przemysłowe*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 469-502.

Świeboda J., *Oświata i szkolnictwo*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 353-400.

Świeboda J., *Stosunki wyznaniowe*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 531-612.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s.673-701.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 673-701.

Zielecki A., *Życie polityczne i ruch niepodległościowy w przededniu I wojny światowej*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 653-671.

13. Kublin Kazimierz (1897-1918), legionista, komendant Polskiej Organizacji Wojskowej.

Urodził się w Rzeszowie, uczeń II Gimnazjum w Rzeszowie. Współtwórca pierwszych struktur konspiracyjnej organizacji niepodległościowej POW i jej pierwszy komendant, a następnie adiutant komendanta Leopolda Lisa-Kuli na Ukrainie i komendant ukraińskiej POW. Aresztowany przez Ukraińców w Brodach w 1918 r. wraz z częścią dowództwa POW i uważany przez nich za dowódcę został rozstrzelany.

Majka J., *Kublin Kazimierz*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupeł.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 336.

Majka J., *Oswobodzenie Rzeszowa w 1918 r., Z przeszłości Rzeszowa (II)*, red. Jerzy Majka, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1997, s. 57-74.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 40.

Szymczyk W., *Ku Niepodległej : (Rzeszów 1914-1918)*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 1988, s. 23.

14. Kublin Stanisław Leon (1895-1979) ps. „Krak”, legionista, podpułkownik Wojska Polskiego, oficer Armii Krajowej, lekarz.

Urodził się w Rzeszowie, ukończył szkołę powszechną i II Gimnazjum w Rzeszowie, student Wydziału Lekarskiego na Uniwersytecie we Lwowie. Po wybuchu I wojny światowej wstąpił do Legionów Polskich, walczył na froncie rosyjskim w Karpatach. Po kryzysie przysięgowym wcielony do armii austriackiej, walczył na froncie rumuńskim, gdzie trafił do niewoli. Od 1918 r. żołnierz Pułku Piechoty Ziemi Rzeszowskiej. Od 1919 r. walczył na froncie ukraińskim. Uczestnik wojny polsko-bolszewickiej jako oficer sanitarny. Od 1936 r. pełnił funkcję naczelnego lekarza 52. PP Strzelców Lwowskich. W czasie II wojny światowej szef sanitarny 12 Dywizji Piechoty, następnie lekarz domowy w Rzeszowie i szef sanitarny Inspektoratu ZWZ-AK Rzeszów, pseud. „Krak”. Organizator szpitali polowych AK. Za działalność konspiracyjną aresztowany i więziony przez NKWD i UB. Po wojnie pełnił funkcję naczelnego lekarza Rzeszowie, następnie dyrektora Wojewódzkiej Przychodni Specjalistycznej w Rzeszowie, wieloletni nauczyciel w rzeszowskim Medycznym Studium Zawodowym. Pochowany w Rzeszowie.

Ostasz G., *Kublin Stanisław Leon*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 336.

15. Lis-Kula Leopold (1896-1919), oficer Legionów Polskich, pułkownik Wojska Polskiego.

Urodził się w Kosinie k. Łańcuta. Uczeń szkoły powszechnej i II Gimnazjum w Rzeszowie. Jeszcze będąc uczniem działał w ruchu paramilitarnym, należał do organizacji niepodległościowej „Promień”, członek skautingu w zastępie „Lisów”. Od 1912 r. należał do Związku Strzeleckiego w Rzeszowie, po ukończeniu kursu szkoły oficerskiej dowódca plutonu a następnie zastępca komendanta okręgu rzeszowskiego ZS. Od sierpnia 1914 r. w Legionach Polskich, kierował mobilizacją organizacji rzeszowskiej, dowódca kompanii

w oddziale R. Trojanowskiego, następnie podporucznik Legionów i dowódca kompanii złożonej z ochotników rzeszowskich w VI batalionie. Przeszedł cały szlak bojowy I Brygady, wyróżnił się w bitwie pod Kostiuchnowką, dowódca VI batalionu. W 1916 zyskał stopień kapitana i wykładał taktykę na kursie oficerskim w Warszawie. Po kryzysie przysięgowym, wcielony do armii austriackiej i skierowany na front włoski, ciężko ranny w 1917 r. Po powrocie komendant obwodu rzeszowskiego POW, następnie organizator struktur i komendant POW na Ukrainie, działacz II Korpusu Polskiego na Białorusi. Po wydostaniu się na wolność z ukraińskiego więzienia, wrócił do Polski i wstąpił do WP. W stopniu majora dowódca 2. Batalionu 23. PP w Lublinie, walczył na froncie ukraińskim i wołyńskim, gdzie w bitwie pod Torczynem został ciężko ranny i zmarł. Pochowany w Rzeszowie.

"Kamienie na szaniec..." : *Żołnierze Niepodległości 1794-1918/1920* : wydawnictwo towarzyszące wystawie na 90. rocznicę odzyskania niepodległości, wybór tekstów i ilustracji Kunert Andrzej Krzysztof, Walkowski Zygmunt, Stolarski Rafał E., Warszawa, Studio Historia z Ograniczoną Odpowiedzialnością, 2008, s. 186-191.

Lis-Kula Leopold (1896-1919) „Lis”, W: *Słownik biograficzny oficerów Legionów Polskich*, W. K. Cygan, T. 1, Warszawa, Gryf, 1992, s. 63-64.

Majka J., *Lis-Kula Leopold*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 354, il., portr.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 8, 35, 40.

O patronach rzeszowskich ulic, red. Małgorzata Jarosińska ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1994, s. 57-59.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-47.

Szymczyk W., *Ku Niepodległej : (Rzeszów 1914-1918)*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 1988, s. 12-23, il.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 673-701.

Zielecki A., *Ruch niepodległościowy w Rzeszowie i regionie w latach 1908-1918*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 147-164.

16. Münnich Tadeusz Aleksander Stefan (1893-1959) ps. „Żegota”, oficer Legionów Polskich i Polskiej Organizacji Wojskowej, pułkownik dyplomowany Wojska Polskiego.

Urodził się we Lwowie. Należał do Związku Walki Czynnej i Związku Strzeleckiego. Po kryzysie przysięgowym na krótko wcielony do armii austriackiej. Od wiosny 1918 r. komendant okręgu III POW Rzeszów, współorganizator Pułku Piechoty Ziemi Rzeszowskiej. Uczestniczył w akcji odsieczy Lwowa, kampanii polsko-ukraińskiej i wojnie 1920. W latach 20. pełnił różne funkcje sztabowe, w latach 30. oficer Głównego Inspektoratu Sił Zbrojnych i bliski współpracownik gen Rydza-Śmigłego. Podczas kampanii wrześniowej główny adiutant Naczelnego Wodza, internowany do Rumunii. Zmarł w Londynie.

Gałęzowski M., *Pułkownik „Żegota”. Życie płk. dypl. Tadeusza Münnicha (1893-1959)*, W: *Nie ma wolności bez pamięci : księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Ryszardowi Terleckiemu*, pod red. Włodzimierza Bernackiego, Zbigniewa Nawrockiego, Wita Pasierbka, Zbigniewa K. Wójcika ; Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna "Ignatianum", Kraków, Wydawnictwo WAM, 2009, s. 219-243.

Krwawicz M., *Münnich Tadeusz Stefan Aleksander*, W: *Polski słownik biograficzny. T. 22*, Morsztyn Zbigniew - Niemirycz Teodor, Polska Akademia Nauk. Instytut Historii, współpr. Zygmunt Abrahamowicz [i in.], Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich : Wydaw. PAN, 1977, s. 323-324.

Kwiatkowski J., *Walczył, bo wierzył w niepodległość*, Il., portr., „Nowiny”, 2011, nr 218, s. 10.

Majka J., *Münnich Tadeusz*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 418.

Majka J., *Początki organizacji Wojska Polskiego w Rzeszowie (listopad – grudzień 1918 r.)*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 165-172.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressoivienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s.41, 45.

Z przeszłości Rzeszowa (II), red. Jerzy Majka ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1997, s. 62-63.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s.673-701.

Zielecki A., *Ruch niepodległościowy w Rzeszowie i regionie w latach 1908-1918*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 147-164.

17. Nieć Teofil dr (1870-1950), lekarz, społecznik, działacz polityczny, radny Rzeszowa.

Był uczniem gimnazjum w Nowym Sączu, następnie absolwentem Wydziału Lekarskiego UJ, gdzie uzyskał tytuł doktora. Po zamieszkaniu w Rzeszowie prowadził wolną praktykę lekarską, był też lekarzem sądowym i kolejowym. Był mocno zaangażowany w działalność społeczną i polityczną w Rzeszowie. Był m.in. członkiem zarządu Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” i przewodniczącym Stowarzyszenia Patriotyczno-Religijnego „Eleusis”, działał w towarzystwie „Gwiazda” skupiającym polskich rzemieślników i kupców. W 1913 r. był jednym z inicjatorów powołania Organizacji Obrony Narodowej w Rzeszowie, której został przewodniczącym. W latach I wojny światowej organizator licznych akcji charytatywnych dla niesienia pomocy żołnierzom Legionów Polskich. W 1918 r. został delegatem Polskiej Komisji Likwidacyjnej na pow. rzeszowski. Był inicjatorem powołania Banku Spółdzielczego Ziemi Rzeszowskiej i przewodniczącym Chrześcijańskiej Rady Miasta. W czasie II wojny światowej powołany do Rady Przybocznej Rady Miasta i zastępca prezydenta miasta, organizator samopomocy społecznej, członek Akcji Katolickiej, współpracownik ZWZ-AK i Polskiego Czerwonego Krzyża. Podczas akcji „Burza” zorganizował w swoim domu szpital AK. Po ustaniu okupacji niemieckiej powołał w Rzeszowie Stronnictwo Pracy, należał do Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”. Był wielokrotnie represjonowany i więziony przez władze komunistyczne. Zmarł w Rzeszowie.

Darłakowa S., *Prasa miejscowa i czasopiśmiennictwo*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 437-466.

Draus J., *Nieć Teofil*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 443, il., portr.

Dzieje Rzeszowa, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 452-698.

Majka J., *Oswobodzenie Rzeszowa w 1918 r.*, W: *Z przeszłości Rzeszowa (II)*, red. Jerzy Majka ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1997, s. 57-74, 98, il., portr.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

Szetela-Zauchowa T., *Muzeum przemysłowe*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 469-502.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 673-701.

Zielecki A., *Życie polityczne i ruch niepodległościowy w przededniu I wojny światowej*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 653-671.

18. Reich Stanisław Wiktor dr (1888-1916), rzeszowski adwokat i legionista.

Urodził się w Rzeszowie. Uczęszczał do I Gimnazjum w Rzeszowie, studiował w Wiedniu, gdzie uzyskał tytuł doktora praw. Po powrocie do Rzeszowa podjął praktykę adwokacką. Po wybuchu I wojny światowej wstąpił jako ochotnik do Legionów Józefa Piłsudskiego. Przydzielony do oddziałów artylerii, służył w stopniu ogniomistrza, został przydzielony do oddziału artylerii II Brygady Legionów. Walczył w Karpatach, gdzie w 1916 r. pod Kostiuchnowką padł ofiarą ostrzału nieprzyjaciela. Pochowany w uroczystym pogrzebie i zarazem manifestacji patriotycznej w Rzeszowie.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

Wyciślak J. L., *Reich Stanisław Wiktor*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 639.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 673-701.

19. Stary Karol (1870-1950), działacz społeczny, jeden z pionierów wychowania fizycznego i sportu w Rzeszowie.

Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Rzeszowie, następnie był nauczycielem wychowania fizycznego w Prywatnym Seminarium Nauczycielskim Żeńskim i I Gimnazjum w Rzeszowie. Czynny działacz

Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, nauczyciel w Szkole Ludowej w Rzeszowie i kierownik Szkoły Powszechnej. W 1911 r. powołany na komendanta rzeszowskiej organizacji skautów, założyciel I Rzeszowskiej Drużyny im. Michała Wołodyjowskiego. W 1918 r. przyczynił się do utworzenia przy I Gimnazjum Drużyny im. Stefana Czarnieckiego, znanej jako III Rzeszowska. Po wojnie założyciel Żeńskiej Szkoły Zawodowej i Prywatnej Szkoły Rzemiosł. Zmarł w Rzeszowie.

Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918), red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 361-676.

Hoff J., Kamińska-Kwak J., *Stary Karol*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 763.

Kamiński J., Grzegorzczak L., *Zdrowie mieszkańców i jego ochrona w XIX wieku*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 615-651.

Świeboda J., *Oświata i szkolnictwo*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 353-400.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 673-701.

Zielecki A., *Ruch niepodległościowy w Rzeszowie i regionie w latach 1908-1918*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 147-164.

Zielecki A., *Życie polityczne i ruch niepodległościowy w przededniu I wojny światowej*, W: *Dzieje Rzeszowa, T. 2, Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 653-671.

20. Szpunar Julian (1887-1974) nauczyciel, działacz społeczny i kulturalny, wychowawca młodzieży, jeden z pionierów skautingu rzeszowskiego.

Urodził się w Rzeszowie. Po zdaniu matury w 1907 r. uczył w szkołach w Hermanowej, Głogowie a następnie w Rzeszowie. Był członkiem Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. Po wybuchu I wojny światowej został zmobilizowany do armii austro-węgierskiej, był w niewoli rosyjskiej. W latach 1918-1919 był emisariuszem Polskiego Komitetu Wojennego w Kańsku na Syberii. Powrócił do Polski i Rzeszowa podróżując przez m.in. Mandżurię, Nagasaki, Cejlon, Hiszpanię i Anglię. Nadal uczył, a równocześnie ukończył

wyższe kursy nauczycielskie z zakresu filologii polskiej w Krakowie. W 1922 r. został naczelnikiem „Sokoła”. Uzdolniony muzycznie – wstąpił do Towarzystwa Muzycznego „Lutnia”. Równolegle pisał wspomnienia i artykuły do prasy rzeszowskiej. Zajmował się nie tylko edukacją młodzieży ale także jej wychowaniem patriotycznym. Po wybuchu wojny był aresztowany przez gestapo a następnie przez NKWD. Został skazany na 10 lat zsyłki do obozu pracy. Do Polski wrócił w 1957 r. i zamieszkał w Wiśle. Po śmierci żony w 1970 r. ostatnie lata życia spędził w palcówce opiekuńczej w Mikuszowicach k. Bielska. Został pochowany na cmentarzu katolickim w Wiśle.

Jarosińska M., *Szpunar Julian*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 104.

21. Waller Władysław (1879-1958), działacz społeczny, sportowy i niepodległościowy, prezes „Sokoła”.

Był ostatnim prezesem rzeszowskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” i kierownikiem technicznym Elektrowni Miejskiej w Rzeszowie. W 1918 r. był współorganizatorem Straży Obywatelskiej i jednym z najbardziej czynnych jej członków. Na czele „Sokołów” i pracowników elektrowni obrońca magazynów wojskowych przed rabunkiem w 1918 r. Po I wojnie światowej inicjator odbudowy Sokolni, dzisiejszego gmachu Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie, a także odbudowy i rozbudowy bazy sportowej i rozwoju infrastruktury w mieście. Od 1919 r. prezes Narodowej Partii Robotniczej i członek Powiatowego Komitetu Obrony Państwa powołanego w czasie wojny polsko-bolszewickiej. Lata II wojny światowej spędził w Rzeszowie. Za działalność patriotyczną, społeczną i polityczną uhonorowany wieloma odznaczeniami i medalami. Zmarł w Rzeszowie.

Czarnota M., *Patroni przyszłych rzeszowskich ulic*, Rzeszów, Urząd Miasta, RS DRUK, 2006, s.46-47.

Majka J., *Oswobodzenie Rzeszowa w 1918 r.*, W: *Z przeszłości Rzeszowa (II)*, red. Jerzy Majka ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1997, s. 71-72.

Szela K., *Waller Władysław*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 901-902, il., portr.

22. Węglowski Florian (1888-1915), porucznik Legionów Polskich.

Urodził się w Rzeszowie. Uczeń szkoły powszechnej i Seminarium Nauczycielskiego Męskiego w Rzeszowie. Działacz Towarzystwa

Gimnastycznego „Sokół” i oficer Legionów Polskich. W 1914 r. dowodził mobilizacją Drużyn Sokolich w Rzeszowie, organizator i szkoleniowiec kilkusetosobowych grup ochotników do Legionów, dowódca IV batalionu 2 Pułku Piechoty II Brygady w Karpatach Wschodnich, gdzie w 1915 r. w bitwie pod Rafajłową został ranny i zmarł.

Czarnota M., *Patroni przyszłych rzeszowskich ulic*, Rzeszów, Urząd Miasta, RS DRUK, 2006, s. 47-48.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 15, 33, il.

Majka J., *Węglowski Florian*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 907-908.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s.673-701.

23. Zając Józef dr (1891-1963), generał Wojska Polskiego, dr filozofii.

Urodził się w Rzeszowie, uczeń gimnazjum rzeszowskiego i wadowickiego, student filozofii na UJ, gdzie uzyskał stopień dr filozofii. W latach 1912-14 działał w Związku Strzeleckim, a następnie służył w Legionach. Uczestnik kampanii karpackiej, besarabskiej wołyńskiej, w 1918 r. przeszedł z II Brygadą na Ukrainę do II Korpusu Polskiego, następnie do Francji gdzie wstąpił do Armii Polskiej. Po powrocie do kraju uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. W l. 20. pełnił różne funkcje sztabowe, w l.30. inspektor Obrony Powietrznej Państwa i naczelny dowódca Lotnictwa i OPL. Po kampanii wrześniowej dowódca Polskich Sił Powietrznych we Francji. W l. 40. pełnił różne funkcje wojskowe w Szkocji i na Bliskim Wschodzie. Po demobilizacji osiedlił się w początkowo w Edynburgu, gdzie pracował na uniwersytecie, następnie w Kanadzie, gdzie zmarł.

Kosk H.P., *Generalicja polska : popularny słownik biograficzny*. T. 2, M-Ż, suplement, Pruszków, Ajaks, 2001, s. 271.

Kryśka-Karski T., Żurakowski S., *Generalowie Polski niepodległej*, Warszawa, Editions Spotkania, 1991, s. 66.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 40.

Majka J., *Zajac Józef*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 957.

Rzeszowskie : z dziejów miasta i regionu, Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1992, s. 38-42.

Zajac Józef, W: *Czy wiesz kto to jest?*, pod og. red. Stanisława Łozy, Warszawa, Główna Księgarnia Wojskowa, 1938, s. 828.

24. Żuliński Antoni (1873-1948), działacz niepodległościowy, delegat Naczelnego Komitetu Narodowego.

Był pracownikiem Towarzystwa Zaliczkowego i Kredytowego w Rzeszowie, aktywnym działaczem „Sokoła” i organizatorem Stałych Drużyn Sokolich w latach poprzedzających wybuch I wojny światowej. Zaangażowany w rekrutację ochotników do Legionów w Rzeszowie. W latach 1915-1918 jako Delegat Departamentu Wojskowego Naczelnego Komitetu Narodowego zajmował się rekrutacją do legionów, organizacją pomocy legionistom i ich rodzinom, propagowaniem idei Legionów i pozyskiwaniem funduszy na ten cel. Po odzyskaniu niepodległości zaangażowany w różne formy pomocy dla tworzącego się Wojska Polskiego. Zmarł w Rzeszowie.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 17.

Majka J., *Żuliński Antoni*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 1007.

Szymczyk W., *Ku Niepodległej : (Rzeszów 1914-1918)*, Rzeszów, Towarzystwo Przyjaciół Rzeszowa, 1988, s. 12.

Zielecki A., *Miasto w latach wielkiej wojny 1914-1918*, W: *Dzieje Rzeszowa*, T. 2, *Rzeszów w czasach zaborów i niewoli (1772-1918)*, red. Feliks Kiryk, Rzeszów, Urząd Miasta, KAW, 1998, s. 673-701.

Zielecki A., *Ruch niepodległościowy w Rzeszowie i regionie w latach 1908-1918*, W: *Z przeszłości Rzeszowa : materiały z konferencji naukowej w 640-lecie lokacji miasta*, red. M. Jarosińska, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1995, s. 147-164.

25. Żytkiewicz Stanisław Leon ks.(1889-1956), ksiądz, kapelan Legionów Polskich i Wojska Polskiego, działacz niepodległościowy, podpułkownik Wojska Polskiego.

Urodził się w Boguchwale k. Rzeszowa. Ukończył I Gimnazjum w Rzeszowie, następnie Seminarium Duchowne w Przemyślu. Kapelan VI batalionu Legionów Polskich kompanii dowodzonej przez L. Lisa-Kulę, obecny na wszystkich polach bitewnych I Brygady Legionów. Jako pierwszy kapelan Legionów Polskich zorganizował i przyjął przysięgę legionistów. W wojnie polsko-bolszewickiej kapelan frontu, dziekan Kurii Polowej, emerytowany w 1938 r. z powodu choroby, po II wojnie światowej rezydent w Boguchwale. Zmarł w Rzeszowie.

Cygan W. K., Wysocki W. J., *Dla Ciebie, Polsko, krew i czyny moje!... : duszpasterstwo wojskowe Legionów Polskich*, Warszawa, Rytm, 1997, s. 129-130.

Czarnota M., *Kapelan I Brygady Legionów*, „Dzień Rzeszowa” 2005, nr 42, s.4, il.

Czarnota M., *Patroni przyszlých rzeszowskich ulic*, Rzeszów, Urząd Miasta, RS DRUK, 2006, s. 53-54.

Fac I., *Kapelan z Boguchwały*, „Niedziela Południowa” 2003, nr 33, s. I, III, portr.

Kassak C., *Ksiądz z Boguchwały, kapelan oddziałów Piłsudskiego*, „Nowiny” 2016, nr 78, s. 18-19, il.

Krasicki A., *Dziennik z kampanii rosyjskiej 1914-1916*, Warszawa, Pax, 1988. ISBN 8321110002.

Majka J., *Rzeszów podczas I wojny światowej*, Rzeszów, Libri Ressovienses, 1998, (Biblioteka Rzeszowska ; z. 6), s. 6.

Pamięci wybitnego rodaka, oprac. łap., „Super Nowości” 2004, nr 223, s.9, il.

Szwedo B., *Zawsze w pierwszej linii : kapłani odznaczeni Orderem Virtuti Militari 1914-1921, 1939-1945*, słowo wstępne Sławoj Leszek Głódź, Warszawa, Wydaw. Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego, Rytm, cop. 2004, s. 182-183.

Urbankowski B., *Filozofia czynu : światopogląd Józefa Piłsudskiego*, Warszawa, Pelikan, 1988. ISBN 8300024433.

Wnęk S., *Ks. ppłk Stanisław Żytkiewicz (1889-1956) - kapelan I Brygady Legionów Polskich : materiały do biografii*, Boguchwała, Gimnazjum, SAS Firma Wanda Tarnawska, 2005. ISBN 839129787X.

Wnęk S., *Ludzie, osobowości miasta i gminy Boguchwała : słownik biograficzny*, Boguchwała, Gminna Biblioteka Publiczna, 2013, s. 75-77.

Wyciślak J. L., *Ks. Kapelan Stanisław Żytkiewicz*, „Zwiastowanie” 2003, nr 1, s. 111-117.

Wyciślak J. L., *Przywracanie pamięci*, „Nowe Podkarpacie” 2003, nr 45, s.9.

Wyciślak J. L., *Zapomniany bohater Legionów*, „Super Nowości” 2003, nr 158, s.13c, il.

Wyciślak J. L., *Żytkiewicz Stanisław Leon*, W: *Encyklopedia Rzeszowa*, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzup.], Rzeszów, Mitel, 2011, s. 1025, il., portr.

Zapomniany kapelan Legionów, (oprac. WALD), „Dziennik Polski” 2000, nr 37, s.17, il.

Bibliografia

1. "Kamienie na szaniec..." : Żołnierze Niepodległości 1794-1918/1920 : wydawnictwo towarzyszące wystawie na 90. rocznicę odzyskania niepodległości, wybór tekstów i ilustracji Kunert Andrzej Krzysztof, Walkowski Zygmunt, Stolarski Rafał E., Warszawa, Studio Historia z Ograniczoną Odpowiedzialnością, 2008.
2. Bohaterowie i duma : 100-lecie Związku Strzeleckiego w Rzeszowie, pod red. Grzegorza Ostasza, Jacka Magdonia, Waldemara Parucha, Rzeszów, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, 2014.
3. Czarnota M., Patroni przyszłych rzeszowskich ulic, Rzeszów, Urząd Miasta, RS DRUK, 2006.
4. Czy wiesz kto to jest?, pod og. red. Stanisława Łozy, Warszawa, Główna Księgarnia Wojskowa, 1938.
5. Encyklopedia Rzeszowa, [zespół red. Zdzisław Budzyński i in.], Wyd. 2 [poszerz. i uzupełn.], Rzeszów, Mitel, 2011.
6. Kosk H.P., Generalicja polska : popularny słownik biograficzny. T. 2, M-Ż, suplement, Pruszków, Ajaks, 2001.
7. Kryska-Karski T., Żurakowski S., Generałowie Polski niepodległej, Warszawa, Editions Spotkania, 1991.
8. Literatura polska : przewodnik encyklopedyczny, T. 1, A – M, [kom. red. (przewodn.) Julian Krzyżanowski, od 1976 Czesław Hernas, (członkowie) Artur Hutnikiewicz i in.], Warszawa, PWN, 1984.
9. Małopolski słownik biograficzny uczestników działań niepodległościowych 1939-1956. T. 2, red. Teodor Gąsiorowski [i in.], Kraków, Tow. Sympatyków Historii, 1997.
10. O patronach rzeszowskich ulic, red. Małgorzata Jarosińska ; Muzeum Okręgowe w Rzeszowie, Rzeszów, Muzeum Okręgowe, 1994.
11. Polski słownik biograficzny, T. 11, Jarosław - Kapliński Seweryn, Polska Akademia Nauk. Instytut Historii, [przewodn. kom. red. Bogusław Leśnodorski], Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich – Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, 1964-1965.
12. Polski słownik biograficzny, T. 7., Firlej Jan - Girdwoyń Kazimierz, Polska Akademia Nauk. Instytut Historii; [red.] Władysław Konopczyński [i in.], Kraków, Polska Akademia Umiejętności, 1948-

1958.

13. Polski słownik biograficzny. T. 22, Morsztyn Zbigniew - Niemiryecz Teodor, Polska Akademia Nauk. Instytut Historii, współpr. Zygmunt Abrahamowicz [i in.], Wrocław [i in.], Zakład Narodowy im. Ossolińskich : Wydaw. PAN, 1977.
14. Rzeszowski alfabet miejsc często już zapomnianych i osób z nimi związanych, [oprac. red. Władysław Wójtowicz, Jerzy J. Fąfara, rys. Władysław Hennig], Rzeszów, Podkarpacki Instytut Książki i Marketingu, 2012.
15. Słownik biograficzny oficerów Legionów Polskich, W. K. Cygan, T. 1, Warszawa, Gryf, 1992.
16. Słownik biograficzny oficerów Legionów Polskich, W. K. Cygan, T. 2, Warszawa, Gryf, 1998.
17. Słownik biograficzny twórców oświaty i kultury XIX i XX wieku Polski Południowo-Wschodniej, red. Andrzej Meissner, Kazimierz Szmyd, Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2011.